

Sammanställning workshop 2017-10-10

Social konsekvensanalys och barnkonsekvensanalys

Detaljplan för bostäder vid Karlagatan

Inledning

Arbetet med sociala aspekter och barnperspektiv handlar om ett förhållningssätt och ett perspektiv som ska avspeglas och löpa genom hela planprocessen och förankras hos alla aktörer. Analysmetoderna har tagits fram av Göteborgs Stad för att belysa sociala aspekter i stadsplaneringen. Analysverktygen fungerar som ett hjälpmedel för att strukturera information och lokalisera kunskapsluckor.

Stadsbyggnadskontoret har initierat och kommer att processleda arbetet med social konsekvensanalys (SKA) och barnkonsekvensanalys (BKA) inom ramen för detaljplanprocessen för Bostäder vid Karlagatan.

- *Syftet med detaljplanen är att möjliggöra nybyggnad av bostäder och lokaler med hänsyn till parkmiljön i området. Syftet är också att skapa tillgänglighet för allmänheten att kunna passera tvärs genom kvarteret.*

Syfte

SKA/BKA processen

- Arbeta med detaljplanens sociala aspekter utifrån stadens gemensamma mål och styrdokument
- Användas som utgångspunkt för ett genomgående socialt fokus i hela planeringsprocessen
- Ge ett tydligt beslutsunderlag till politiken
- Inventera, komplettera och stärka befintliga underlag
- Konsekvensbeskriva planens mål, målkonflikter/måluppfyllelse
- Identifiera nyckelfrågor i planarbetet
- Ansvarsfördela eventuella åtgärder och skapa åtgärdsplan till berörda fokusområden eller förvaltningar inom och utanför planområdet
- Återkoppling och uppföljning

Bakgrund - vad innebär social konsekvensanalys och barnkonsekvensanalys?

Att skapa förutsättningar för en socialt hållbar stad innebär att sätta människor i fokus, både på mikro- och makronivå. Livet utspelar sig i husen och i mellanrummen mellan hus, trafikområden och andra avgränsande funktioner. Med

en större medvetenhet om de sociala frågorna kan stadsplanering skapa förbättrade möjligheter för ett socialt hållbart samhälle. För att stärka frågorna om social hållbarhet och barnperspektiv i stadsutvecklingen har verktyget för social konsekvensanalys och barnkonsekvensanalys arbetats fram av Göteborgs Stad. Verktöget är en metod för att de långsiktiga, sociala frågorna ska bli tydliga tidigt i planeringsprocessen. För att få veta mer om social konsekvensanalys och barnkonsekvensanalys, besök stadens hemsida:

<http://goteborg.se/wps/portal?uri=gbglnk%3agbg.page.a25e02c0-d941-4943-b90d-9dd4c8e8ea86>

Analysarbetet består av tre steg;

- **Inventering** av befintliga behov, värden och anspråk.
- **Åtgärder och målformulering.** Vilka förutsättningar ska eftersträvas för socialt liv och en bra miljö? Åtgärderna motiveras och stäms av mot inventeringen och mot inkomna synpunkter och idéer. Förslag tas fram som ska verka för att nå målen.
- **Konsekvenser.** I detta planarbete var det särskild fokus på att konsekvensbeskriva tre stycken olika skissförslag, och hur förslagen uppfyllde det som framkommit under *Inventering* och *Förslag till åtgärder och målformulering*.

SKA och BKA-analyserna utgår från fem geografiska analysnivåer:

- **Byggnad & plats**
- **Närmiljö**
- **Stadsdel**
- **Stad**
- **Region**

och fyra värdebegrepp som samlar sociala aspekter utifrån:

- **Sammanhållen stad**
- **Samspel, lek och lärande**
- **Vardagsliv**
- **Identitet**

Genomförande

Riktlinjer finns nu för bedömning av hur de sociala aspekterna ska implementeras i planprocessen (fysiska planeringen). De har tagits fram inom ramen för samverkansprojekt GEM - *gemensam detaljplaneprocess* för stadsbyggnadskontoret, fastighetskontoret och trafikkontoret. Riktlinjerna kallas *sociala komplexitetsnivåer i detaljplaneprocessen* och är uppdelade i fyra nivåer. Det är inget statistiskt verktyg eller regelverk, utan bygger på handläggarens eller gruppens analys och kritiska reflektion kring planens sociala påverkan.

Aktuell plan har bedömts som social komplexitetsnivå 3

- Planen eller planområdet innehåller betydande samhällsfunktioner och/eller ett stort antal bostäder, eller bedöms innehålla tydliga målkonflikter.
Angående metoder för genomförande: Nivå 3 bör innefatta någon form av dialog med människor med relation till platsen (t.ex. boende, skola, föreningar) i tidigt skede, med tydligt syfte och återkoppling.

Detaljplan för bostäder vid Karlagatan, planen innehåller tydliga målkonflikter. En intressekonflikt finns mellan förtäta på de allmänna gröna ytorna, det vill säga parken. Planområdet innehåller en viktig samhällsfunktion, delar av Snikens park och indirekt påverkan på angränsande områden, Slätten. Därtill tillkommer ett relativt stort antal bostäder.

Metod och upplägg

Workshop med BKA matrisen

Upplägget för processen och metoden för analyserna kan ske på många olika sätt. I aktuell planprocess valdes att vid start genomföra en workshop med utgångspunkt i SKA och BKA-matriserna med dess värdebegrepp. Matriserna systematiserar arbetet, stödjer och uppmuntrar till samtal med gemensamma utgångspunkter. Analysverktygen fungerar som ett hjälpmedel för att strukturera information och lokalisera kunskapsluckor, men de måste kombineras med ett genomgående socialt fokus i hela planeringsprocessen.

Analys och syntes

En sammanfattning av resultaten och analyserna görs av stadsbyggnadskontoret. Möjlighet finns för deltagarna att komma in med synpunkter och kompletteringar vid återkoppling av materialet.

Workshop SKA och BKA

En workshop genomfördes för Bostäder vid Karlagatan. Här nedan redovisas resultatet av analyserna. Materialet från workshopen finns som bilagor till detta PM.

Processledare: Silvia Orrego Briceño, Stadsbyggnadskontoret

Deltagare: Tjänstemän från de tekniska förvaltningarna och från stadsdelen

Deltagarlista: Se separat dokument

Dagordning 2017-10-10, kl. 13.00 - 16.30

- Introduktion till dagen och incheckning
- Översikt Detaljplan bostäder vid Karlagatan
- Varför sociala konsekvensanalyser – SKA/BKA?
- Introduktion till SDF Örgryte-Härlanda
- Detaljplan för Karlagatan-planområdet mm SBK
- Parkanalys och åtgärdsförslag PoNF
- Intro till platsbesök och övningar
- Fika kl. 14.00

- Platsbesök – enkät mm
- Gruppövningar teman/SKA/BKA matris
- Redovisa och sammanfatta hela gruppen
- Hur går vi vidare?
- Utcheckning - reflektion och summering

Genomförande

Kort beskrivning av workshopens syfte och genomförande:

Inventera

- komplettera och stärka underlagen inom ramen för planprocessen, sociala frågor och stadens gemensamma mål och styrdokument.
- Ge grund till samrådsförslag och beslutsunderlag för politiken.
- Göra platsbesök och på plats genomföra enkät om parkens användning.

Konsekvenser

- Bedöma planens mål och syfte
- Identifiera vilka är målkonflikterna? Hur uppfyller vi målen?

Introduktion

- *Varför sociala konsekvensanalyser – SKA/BKA?* Presentation om SKA/BKA-verktygen.
- Introduktion om förutsättningar för detaljplanearbetet av Stadsbyggnadskontoret, Stadsdelsförvaltningen Västra Göteborg och Lokalförvaltningen. Parkanalys och åtgärdsförslag Park och naturförvaltningen.
- Platsbesök och övningar

Nyckelfrågor

- Vems perspektiv? Utifrån ett barnperspektiv, BKA
- Ansvarsområde och fördelning *Forum /aktörer*
Identifiera - Vad behövs för att uppnå målen? Vem ansvarar för att de förverkligas?

Gruppövningar

- Gruppövningar teman BKA matris
- Redovisa och sammanfatta analyserna och delresultaten för hela gruppen.

Syfte med BKA-övning

1

Konkretisera inventeringen

[BKA]

För barnkonsekvensanalysen BKA är fem huvudbegrepp av betydelse för barn i den fysiska miljön: sammanhållen stad, samspel, lek och lärande, vardagsliv, identitet samt hälsa och säkerhet (Ur foldern *BARNKONSEKVENSANALYS barn och unga i fokus 1.0*).

2

Mål och förslag

**Målkonflikter och konsekvenser
– hur och vem?**

Kritiska aspekter och viktiga frågor

I aktuell workshop valdes värdebegreppen

Människan behöver samspela för att överleva. Barn lär sig samspel i leken. Barn och unga behöver platser för möten och samspel där det inte förutsätts att de kan betala eller att de är i en vuxens sällskap. Var finns platser för samspel, möten, lek, lärande, kultur och idrott för barn och unga? Kan platser utformas så att trygga, jämställda och jämlika förutsättningar för samspel skapas?

Möten och kontakter är viktiga i staden. En befolkad stadsmiljö med samlande stråk och väl definierade platser skapar trygghet. Samspelsintegration/möten och kontakter/delaktighet/gemensam neutral arena/privata och offentliga miljöer/orienterbarhet och

trygghet/vardagsliv och åtgäder som gör det möjligt att möta upp målkonflikter och konsekvenserna av planförslaget.

Barn tar staden i anspråk steg för steg. Trafiken utgör ett stort hinder för barns rörelsefrihet. Barn och unga behöver ha närhet och tillgång till service och platser för lek och rekreation. Möjlighet att gå, cykla och åka kollektivt till de funktioner som behövs i vardagen är viktigt. Barn lever stora delar av sin vardag i förskole- och skolmiljöer. Vilka kvaliteter behöver dessa miljöer ha.

Underlag till gruppövningar

Viktiga aspekter och frågor

- Området består av en grönyta, en av stadsdelens offentliga parker.
- Bostadsnära park inom 300 m.
- Gränsen mellan allmän plats och kvartersmark måste avvägas noga.
- Påverkan av parkupplevelsen och de gröna värdena, ska begränsas.
- Att undersöka omlokalisering av dessa värden inom närliggande grönområdet.
- Parken upplevs som allmänt tillgänglig från Karlagatan.
- Mötet mellan ny bebyggelse och den allmänna parken studeras.
- Skapa *sammanhållen stad* genom att bevara platsens öppenhet och stärka tillgängligheten.
- Kvarvarande parkmark bör utformas med kvalitet och förnyade funktioner.
- Möjlighet att tillgodose stadsdelens behov av större lägenheter för barnfamiljer och alternativa boendeformer undersöks.

Kritiska aspekter och målkonflikter

- Ianspråktagande av allmän plats medför målkonflikt mellan ambitionen att bygga *tätt och grönt*.
- Grönstrategierna pekar på att *god tillgång till parker och naturområden ska säkerställas*.
- Målet att uppfylla bostadsbehoven står i konflikt med att delar av parkområdet exploateras.
- Att avväga vilka värden som försvinner på grund av exploateringen har identifierats som en av de viktiga knäckfrågorna för planen.

Gruppövning

Inventering och enkät

- Gruppen besökte platsen och genomförde enkätundersökningen i form av översiktligt fältarbete. Enkäten utformades i syfte att komplettera inventeringsfasen med fokus på användningen av parken och identifiera besökarnas - Snikens kulle och Slätten – i dagsläget. Syftet var även att undersöka om eventuella luckor fanns i inventeringsfasen som rörde

parkområdet och närmiljön – stråk, sampel mellan privat och allmänna ytor mm – i området.

- Gruppen delades upp i två-tre personer med blandad sammansättning i roller och ansvarsområde. Enkäten bifogas.
- Inventeringen redovisades även på BKA- matris och ortofoto.

Mål och förslag – målkonflikter och konsekvenser

Två perspektiv med samma ingång

- Utvärdera och/eller identifiera målkonflikter respektive konsekvenser utifrån detaljplanens mål, förslag och redan föreslagna åtgärder.
- Beskriv och ta upp möjligheter, alternativ och hinder med målluppfyllelse/r.

Grupp 1 - målkonflikter

Målluppfyllelse – hur och vem?

Att välja nyckelfrågor och peka ut målkonflikter.

Grupp 2 - konsekvenser

Målluppfyllelse – hur och vem?

Att välja nyckelfrågor och peka ut kritiska aspekter och målkonflikter.

Resultat från workshopsövningarna

Synpunkterna från workshopen har sammanfattats under respektive gruppövning. Se dem även i sin helhet på bifogade matriser.

Gruppövning Målkonflikter Målluppfyllelse – hur och vem?

BKA-tema	konsekvens	nyckelfråga	Ansvar/ aktör/ forum

Gruppövning Inventering och enkät

Platsbesöket ägde rum mellan kl. 14–15 en vanlig vardag. Många människor i varierande åldrar syntes till ute i parken och i omgivningarna. En av anledningarna till det kan vara att skolorna slutar vid den här tiden på dagen för de yngre barnen som då hämtas av sina föräldrar.

Antecknar även att det var en solig höstdag.

Enkätens sammanställning bifogas separat.

Sammanhållen stad

Byggnad och plats

- Parkområdet har stora nivåskillnader som kan upplevas som barriärer. Tillgänglighet till området sker via trappor och i utkanterna finns skyddsstaket mot brantare delar.
- Många passerar förbi området och därför är det viktigt med tydliga stråk och entréer samt att öka tillgängligheten. (gul post-it)

Närmiljön

- Innebär minskade grönytor på grund av planförslaget.
- Platsen har en otydlig entré. Tydliggör entréer och information om platsen. (gul post-it)
- Belysning, överskådlighet, tydliga stråk, satsa på bra rundor för hundägarna.

Stadsdel

- Parken är en del av promenadstråken.

Analys: Platsbesöket visade tydligt att stråken genom parken är viktiga för att i fortsättningen skapa tydliga samband mellan den norra och södra delen av parken och de omgivande kvarteren. Vikten av tillgängligheten, både röra sig igenom och nå parken från flera håll, komma till och från omgivande gator (entréer), överblickbarheten, är överordnade aspekter för utformning och förhållandet mellan byggnader och *platser*. Därmed är mötet med parkens *entréer*, *golv* viktiga inslag för både den fysiska och den upplevda tillgängligheten.

Samspel – lek och lärande

Byggnad och plats

- Flera olika målgrupper befann sig i parken under kort tid vid besök på platsen. (platsbesök och enkätundersökning).
- Positivt med stora "naturliga" områden att leka fritt på samt att inte alla delar är tillrättalagda eller *redigerade*. Fri lek, en lekplats, en fotbollsplan - finns något för alla.
- Viktigt med tydlighet kring vad som är privat och vad som är offentligt, "+" (plustecken) välkomnade entréer, "-" (minustecken) risk att *porten* upplevs privat. Ett förslag och en förutsättning finns att låta befintlig gångbana gå igenom byggnaden och ansluta till Karlagatan i östra delen av planområdet. (gul post-it)
- Bra för både barn och vuxna. Fler boende och fler ögon ger ökad trygghet.

Närmiljön

- Ett antal trafikytor med parkeringsplatser finns i anslutning till parken och planområdet.
- Fler boende och fler ögon ger ökad trygghet. Bra för både barn och vuxna.
- Trygg äventyrslek för barnen. (rosa post-it)
- Öppenhet med tydlig identitet. En åtgärd kan vara att ta omgivande trafikytor i anspråk för att leda människor in i parken samt att skapa tydligare och mer inbjudande entréer.

Analys: Naturkaraktären i parken är betydelsefull och ger möjlighet för olika typer av lek och aktiviteter. En risk som påtalats med att placera en ny byggnad i parken är att området privatiseras. Det är viktigt med tydliga gränsdragningar mellan det allmänna och privata och att det skapas ett tydligt samspel mellan parken och byggnaden. Utformningen bör ha en stark känsla av närvaro som gynnar alla, boende, besökare och passerande.

Vardagsliv

Byggnad och plats

- Både rörelse och vistelse. Barn, husdjur etc. (grön post-it)
- Tänka trygghet även i portik. Belysning. Inte stänga av .....(?)
- Belysning, överskådlighet, tydliga stråk, satsa på bra rundor för hundägarna.

Närmiljön

- Värna befintliga rörelsemönster och stråk.
- Kommer kopplingen mot Karlagatan att försvagas? (orange post)
- Entréer ska inte blockeras. Tydliga stråk. Inte behöva gå in och sen tillbaka utan att kunna gå runt (byggnaden).
- Trygghet!!! Överskådlighet. Inte för trång passage mellan byggnad och radhus. (Kommentaren avser entrépunkt närmast St. Paulis trappor, och enligt aktuellt förslag huvudentré till parken från Karlagatan) (rosa post-it)
- Belysning, överskådlighet, tydliga stråk, satsa på bra rundor för hundägarna.
- Avskilda platser, utsiktsplatser med stor utvecklingspotential. Stora möjligheter att kompensera för förlorade värden. (gul post-it).

Analys: Tillgänglighet i form av rörelse och stråk är ett viktigt inslag i vardagslivet. Det vittnar om att parkområdet inte enbart är en plats för lek, vistelse och stora utsikter över staden utan också en plats för möten mellan boende och besökare. En positiv social kontroll som bidrar till upplevd trygghet.

Identitet

Byggnad och plats

Ta hänsyn till den fria lek som kan uppstå i en miljö som inte är tillrättalagd. (bergknallar, trädbuskar mm) (gul post-it)

Närmiljö

Stor wow-effekt (överbaskad, överbäldigad) att komma från staden, från det småskaliga, och se en fantastisk utsikt öppna sig. (gul post-it)

Stadsdel

- Utsikten "Snikens kulle". (grön post-it)

Stad

- Utsikten "Snikens kulle". (grön post-it)

Analys: *Identitet* fångar fler geografiska områden (se BKA- matrisen) än de övriga temana. Geografiskt finns synpunkter till *staden*-nivå. Parkens höga läge genererar många utomstående besökare till *Snikens kulle*.

Karaktären av naturmark är en viktig egenskap för parkens identitet och möjligheten till fri lek.

Hälsa och säkerhet

Byggnad och plats

- Tillhåll.
- Både bullrigt och ostört område.
- Bullerstörd för att vara utelekplats. (gul post-it)

Närmiljön,

- *BULLER*. Den "tysta" delen av parken tas i anspråk.
- Planförslaget tar bort ekosystemtjänster som är viktiga. (grön post-it)

Stadsdel

- En av få plana grönytor i Lunden. Förlust av rekreativa och sociala värden. (grön post-it)
- Staket och säkerhet. Kommer den att ses över? (framgår ej var det avser) (gul post-it)
- Belysning, överskådlighet, tydliga stråk, satsa på bra rundor för hundägarna.

Analys: Buller är en påtaglig beståndsdel i området och parken. Det pekar på vikten av hur och var lekplatser, ytor för vila och utsiktsplatser kommer placeras i området. Stark kritik har riktats mot att placera byggnaderna i den delen av parken som har minst påverkan från buller.

Säkerhet och utformning av områden i terrängen, som består av branta bergsknallar måste uppmärksammas.

Området med naturmarkskaraktär i anslutning till parkeringsplatsen och säckgatan vid Jenny Lindgrens gata pekas ut som en plats för stökiga aktiviteter på kvällstid som upplevs otryggt. Detta ytterområde i den nordvästra delen av parken har både

fördelar och nackdelar med sitt avsides läge. Vid platsbesöket iakttoogs att människor rörde sig från och till genom denna entrépunkt.

Gruppövning Mål och förslag

Två perspektiv med samma ingång

- *målkonflikter respektive konsekvenser*. Att utvärdera och/eller identifiera utifrån detaljplanens mål, förslag och/eller redan föreslagna åtgärder. Beskriv och ta upp möjligheter, alternativ och hinder med måluppfyllelse/r.

BJA-tema	konsekvens	nyckelfråga	Ansvar/ aktör/ forum

BJA värde/tema	Konsekvenser	Nyckelfråga /målkonflikt	Ansvar/aktör Forum
<i>Sammanhållen stad Samspel lek och lärande Vardagsliv Identitet</i>	Av exploateringen: avvägningen med att uppfylla bostadsbehoven står i konflikt med att delar av parkområdet exploateras.	lanspråktagande av allmän plats medför målkonflikt mellan stadens mål och ambition att bygga <i>tätt och grönt</i> .	SBK, FK, TK, SDF
<i>Samspel lek och lärande Vardagsliv Hälsa och säkerhet</i>		Grönstrategierna pekar på att <i>god tillgång till parker och naturområden ska säkerställas</i> .	SBK, FK, TK; SDF,
<i>Samspel lek och lärande Vardagsliv</i>		Att avväga vilka värden som försvinner på grund av exploateringen har identifierats som en av de viktiga knäckfrågorna för planen.	Berörda förvaltningar (arbetsgruppen) Intressenten Länsstyrelsen (vid granskning om samråd)

Analys: Resultaten från detta övningsmoment har kommenterats och bedöms ha blivit tolkat direkt in i BKA-matrisen. Övningens upplägg uppfattades som att det användes mer som en ram till diskussionen och att bearbeta frågor som uppstod kring planförslaget. Det förtydligande resonemanget och synpunkter från deltagarna bekräftar att flera av de berörda nyckelfrågorna och aspekterna av konsekvenser identifierade inom det pågående planarbetet finns. Se tabell nedan:

Var finns konflikterna ur barn och ungas perspektiv?

Workshopen gav tillfälle att få in synpunkter inom nedanståden värdetema, utöver målkonflikterna som identifierades inför workshopen. Workshopsprocessen som sådan nyanserade utpekade problemställningar, behoven, åtgärder och aspekter som ska vägas in vid prövning av att komplettera med ny bebyggelse intill befintlig park.

Hälsa och säkerhet

Konsekvens och målkonflikt: Buller, planförslaget tar i anspråk den del av parken som har minst (upplevt) buller.

Bullerfrågan finns utredd men det upplevda bullret under platsbesöket sätter fokus på hur omplacering av vissa ytor ska göras. Konkurrentens råder mellan parkytor och platser som skapas intill föreslagen bebyggelse.

Åtgärderna för att minska bullret är begränsade. Buller från E6 (i väst) är det som har störst påverkan på planområdet. Det ligger utanför planområdet och måste åtgärdas på stadsnivå.

Konsekvens: Behov av staketskydd. Terrängen i parken är naturligt kuperad och i utkanterna, mot de stora öppna vyerna i söder, övergår marken i branta slutningar. Staket finns i dag i de mest utsatta lägena. Förutsättningarna och/eller skapa åtgärder för att uppgradera andra delar av parken fanns inte (vid tillfälle) vid avvägning in det pågående planarbetet. Större del av parken och området, Snikens kulle och Slätten, som tas med i platsbesöket och för inventeringen finns inte inom planområdet. Hela parkområdet ingick i arbetet med workshopen. Det ansågs viktigt för helhetssynen hur parken används att jobba med hela parken. Syftet var att ha god möjlighet att ha även underlag om det möjlighet ges i samband med andra exploateringar i Lund.

Ansvarsområde: park och naturförvaltningen.

Konsekvens: Den upplevda tryggheten behöver förbättras. Äldre, barn och unga som reser kollektivt (buss 60) använder entrépunkter från Karlagatan, Slätten och övriga angränsande gator. Ljussättningen behöver förbättras i parken och dess närmiljö. Även äldre och människor med funktionsvariationer gynnas av detta.

Ansvarsområde: park och naturförvaltningen, stadsbyggnadskontoret, fastighetskontoret (planens innebörd/utformning och genomförande).

Konsekvens och målkonflikt: Avskilda platser kan ha både potential och upplevd trygghetsrisk. Det berör på säkerhetsaspekterna vid utformningen och översyn för hela parken. En översyn kan ge möjlighet att skapa ett samlat grepp och ge variation att arbeta med parkens gestaltning beroende på de fysiska förutsättningarna.

Att arbeta med ljussättningen i parken är en åtgärd i att skapa säkerhet och ge bättre överskådlighet över de delarna av parken och stråk som inte har

ett jämnt flöde av människor som går förbi. Till exempel skapa trygghet i möte mellan, boende, parkbesökare eller tillfälligt passerande. Samtidigt ge sträcka ut användning av parken under fler timmar på dygnet.

Vardagsliv

- Utsiktsplatser med stor utvecklingspotential. Stora möjligheter att kompensera för förlorade värden. (gul post-it).

Konsekvens: Åtgärder kan inte tas fram för hela parken inom ramen för denna detaljplan. Större delen av de utpekade ytorna finns inte inom planområdet.

Ansvarsområde/forum: park och naturförvaltningen och delvis fastighetskontoret.

Identitet

- Ta hänsyn till den fria lek som kan uppstå i en miljö som inte är tillrättalagd. (bergknallar, trädbuskar mm) (gul post-it)
- *Konsekvens och målkonflikt:* Delar av förslaget gör anspråk på områden för naturlek. För att kompensera för de ytorna är det viktigt att ta fram en åtgärdsplan. Avvägningar i kommande bedömningar om hur det ska ersättas och kompenseras i närmiljön är en fråga som ska/bör beaktas genom hela planprocessen. Konsekvensbeskriva de delar av parken som ligger utanför planområdet. De utpekade områdena, bergknallar mm, ställer krav på översyn och trygghet med hjälp av säkerhetsanordningar som staket - samt skötsel och underhåll. Åtgärder kan inte tas fram för hela parken inom ramen för denna detaljplan men att åtgärda andra delar av parken för att återskapa naturleken bör hållas öppet enligt ovan.

Ansvarsområde/forum: park och naturförvaltningen, fastighetskontoret, SDF Härlanda-Örgryte, intressent/fastighetsägare.

Sammanfattning av workshop

Workshopen syftade till:

- Att komplettera och stärka underlagen inom ramen för planprocessen, sociala frågor och stadens styrdokument.
- Målet med att **inventera**, besöket och det korta fältarbetet på plats bidrog till att skapa en gemensam bild kring de specifika sociala aspekterna som ska beaktas i den fortsatta planprocessen.
- Platsbesöket var ett nyttigt och uppskattat inslag. Å ena sidan stärktes inventeringsunderlaget i det avseende att det vi kände till kring målkonflikterna och övergripande behov, konstaterades finns med i de identifierade underlagen. Att klargöra hanteringen av dem ska och bör vägleda framtida avvägningar för planens genomförande som helhet. Å andra sidan har platsbesöket och enkätinventeringen gett möjlighet till berörda förvaltningar att få en bättre inblick i förutsättningarna för planen.

Arbetsgruppen (för detaljplanearbetet) fick tillfälle att fördjupa och konkretisera problemställningen.

- I och med workshopen och analysarbetet under dagen och vid bearbetning av underlaget uppfattades det (av stadsbyggnadskontoret) att förhållandena är tydligare kring vad som orsakar målkonflikterna och vad som behövs för att säkerställa de specifika behoven inom ramen för detta planarbete; byggnad och plats, behov av kvalitativa gröna ytor och i det här fallet **en** plats med stark identitet för närmiljön och som en del av stadens resurs.
- Underlaget har förtydligats för att avväga vilka delar av parkområdet som ska ingå i detaljplanen.
- Stärkt förhållande mellan den fysiska planeringen, sociala aspekter och vad som bedöms utgöra en grund för att nå en god gestaltad och hållbar livsmiljö.
- Workshopen gav även klarhet i vilka som kan tänkas vara på plats och hantera nyckelfrågor utifrån barn och ungas perspektiv.
- Stärkt möjligheterna att ge ett tydligt beslutsunderlag till politiken när planen ska upp för samråd.
- Workshopen gav insyn och visade på att det finns flera forum som ansvarar för att uppfylla och nå målen med detaljplanens innebörd och genomförande. Ett positivt inslag för samverkan, att utöka möjligheterna till samsyn och att uppnå en bättre helhet i slutändan. Både det som görs inom ramen för planarbetet och det som på sikt har inverkan på platsen utanför planen.
- Identifiera ansvarsfördelning och fokusområde
Att peka ut ansvarsområden gjordes inte aktivt under workshopen utan har tagits upp i efterhand i denna sammanställningen. Det anses viktigt att lyfta fram förvaltningar eller forum som har störst möjlighet att arbeta med sakfrågan. Även för att bättre se och förstå ansvarsfördelningen. Diskussionen och synpunkterna gav vägledning om var frågorna kan höra hemma.

Hur går vi vidare

Konsekvensbeskrivningen pekar på att vi måste jobba vidare med:

- Att förtydliga åtgärderna och att de kan kopplas direkt till exploateringen. Vad är möjligt att ta med.
- Konkretisera vilka underlag som ska förtydligas under samråd. Gestaltning av parkområden som ska ingå inom planen. Det bör helst ses i en samlad gestaltning för hela parken för att säkerställa kvaliteten. Delar som behöver belysas är grusplanen och lekplatsen som ligger i direkt anslutning till föreslagen bebyggelse. Användningen av dessa kan behöva omformas och anpassas så att ytorna kan nyttjas på bättre sätt.

- Entréer till parken, bestämma rangordning i vad som ses som huvudentré. Ta fram trafikförslag som beskriver angöring, eventuellt behov att göra anspråk på parkeringar från omgivande trafikområde.
- Följa upp checklista för kompensationsåtgärder vilken bör ses med bakgrund av genomförd BKA. BKA-analysen och kompensation för de rekreativa och ekologiska värdena bör samordnas.
- Slätten pekas ut som utredningsyta. Idag är det en parkeringsyta (allmän plats trafik) och plats för teknikpark. De plana ytorna har stor utvecklingspotential att kunna utöka parken i framtiden. Dessutom med bättre bullerförhållanden än det övriga parkområdet eftersom ytan är väl tilltagen och ligger mellan två kvarter.
- Enkäten som utformades inför workshopen skickade ut till de omkringsliggande förskolorna. Enligt stadsutvecklare på SDF Örgryte - Härlanda nyttjar de parken. Underlaget avser att komplettera inventeringsfasen. I workshopen hade förskolepersonal inte tillfälle att delta. Det planeras för en uppföljning.
- SDF Örgryte - Härlanda har pekat på att det finns behov av stora lägenheter i stadsdelen. I dagsläget bedöms det inte finnas möjlighet att reglera det inom planen. Synpunkten tas vidare för att konsekvensbeskrivas.

Stadsbyggnadskontoret ansvarar för fortsatt arbete med följande frågor:

- Processen och processtöd för de sociala konsekvensanalyserna ansvarar stadsbyggnadskontorets processledare och handläggare för, samt att återkoppla och följa upp inom ramen för planeringsprocessen. (i det här fallet) Dock uppmanas alla deltagare att ta med de sammanfattade underlagen vidare till respektive förvaltning eller arbetsforum. Det finns behov av att få återkoppling för att få fram nödvändiga lösningar och synpunkter i den fortsatta planprocessen. Det väcker också frågan om deltagande och vilka vi har lyssnat till.
- Workshopen och resultatet är till stor del en tjänstemannaprodukt. Därför ansågs det att enkäten angående parken, riktad till förskolorna, kunde utöka förfrågningsunderlaget. Därav syftet att ha detta som gemensam övning att genomföra på plats.

Det som projektmålen inte hanterar eller handlar om är att:

- park och parkmark utanför planområdet ska utvecklas eller få ny utformning eller förnyade funktioner. Även för delar av parken har det pekats ut att det finns hinder i hur mycket som exploateringen kan bekosta. Kostnadsfrågorna är fortfarande knäckfråga. Dock bör förhållandena klargöras mellan området som ska ingå och vad som krävs för att åstadkomma ett kvalitativt grönt område som kompenserar för borttagna

värden i planhandlingarna. Park och Naturförvaltningen hanterar frågan och återkommer under planarbetet.

- Att tillgodose för förskole behoven inom detaljplanen. I närheten av planområdet finns ett flertal förskolor. Enligt stadsutvecklare på SDF Örgryte - Härlanda nyttjas parken av de omkringliggande förskolorna.
- Det utpekade tillhålet längs Jenny Lindgrens gata som upplevs som otryggt på grund av rapporterade stökiga aktiviteter kvällstid. En åtgärd
- borde vara att samla in incidenterna och se över problembilden med stöd av de boende genom en trygghetsvandring under kvällstid.

Ansvarsområde/forum: SDF Örgryte - Härlanda, park och natur förvaltningen och eventuellt stadsbyggnadskontoret.

Frågor som hanteras utanför planarbetet

- Det är inte möjligt att inom ramen för detaljplanen hantera brister och öka kvaliteten på hela parken. Avgränsning krävs. Park- och naturförvaltningen ansvarar för att synpunkterna tas omhand i framtida utredning av parken och (eller i samband med annan exploatering av ny bebyggelse, bostäder, förskolor) som ökar antalet användare av parken inom Lunden eller staden. Frågan bör tas vidare inom förvaltningen.
- Det slutliga resultatet av den nya bebyggelsen och bostadsgården. Att säkerställa överenskomna kvalitetsmål kan inte kontrolleras.

Frågor som inte togs upp men bör uppmärksammas och hanteras utanför planarbetet

- Hur allmän plats har fördelats ur ett jämställdhetsperspektiv och eventuella åtgärder.
- Eventuellt se följa upp med ytterligare inventering avseende på äldre barn och ungas perspektiv.

Uppföljning och övrigt

Sammanställningen har framställts i färdigt skick några månader efter att workshopen genomfördes. I detta avsnitt beskrivs vad Stadsbyggnadskontoret som processledare för SKA/BKA - arbetet i planen bedömer och föreslår som uppföljning och återkoppling.

Återkoppling kvarstår! I samband med utskicket av materialet kommer deltagarna ändå tillfrågas om att lämna synpunkter på bästa mån. Att ha en samstämmig bild kring det insamlade underlaget tryggar att vi har fortsatt arbetat med rätt frågor. På kommande samlingsmöte inför samråd kommer stadsbyggnadskontoret att återge underlagen och hur de har processats in i planarbetet. Uppföljningsfrågor utöver nyckelfrågorna som bör beaktas inför möte eller vid direktåterkoppling föreslås diskuteras:

- Speglar sammanfattningen diskussionen och synpunkterna som lämnades på workshopen?
- Finns det otydligheter kring fortsatt arbete gällande t.ex. åtgärder eller ansvar?
- Kan projektmålen bearbetas för att stärka den sociala hållbarheten?
-

Kortare återkopplingar har diskuterats och stämts av med stadsutvecklaren från Örgryte - Härlanda. Knäckfrågor har följts upp med berörda förvaltningar efter SKA/BKA-workshopen.